

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ята секція

Справа «Мкртчян проти України»

(Заява № 21939/05)

Рішення

СТРАСБУРГ

20 травня 2010 року

ОСТАТОЧНЕ

20/08/2010

Текст рішення може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Мкртчян проти України»
Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою,
до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), Голова,
Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),
Райт Маруст (Rait Maruste),
Ізабель БерроЛефевр (Isabelle BerroLefevre),
Миряна ЛазароваТрайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska), судді,
Михайло Буроменський (Mykhaylo Buromenskiy), суддя ad hoc,
та Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), Секретар секції,
після наради за зачиненими дверима 27 квітня 2010 року
виносить таке рішення, що було ухвалене у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою (№ 21939/05), поданою проти України до Суду 27 травня 2005 року громадянином України Єгором Місаковичем Мкртчяном (далі — заявник) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Юрієм Зайцевим.

3. 10 листопада 2008 року Голова п'ятої секції вирішив направити заяву Уряду. Також було вирішено розглядати заяву по суті одночасно з питаннями щодо її прийнятності (пункт 3 статті 29 Конвенції).

ФАКТИ

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1949 році та проживає у м. Полтава, Україна.

1. Попередня інформація щодо справи

5. Рішенням від 1 лютого 1999 року Київський районний суд м. Полтави (далі — районний суд) зобов'язав приватне підприємство «У» відновити заявника на посаді та сплатити йому заборгованість із заробітної плати в сумі 1916,20 грн (приблизно 425,95 євро). Це рішення залишилося невиконаним.

6. У невизначену дату підприємствоборжник було реорганізовано, його назва, *inter alia*, була змінена з «У» на «К».

2. Проведення у справі проти підприємства «К»

7. З огляду на цей факт, 28 травня 2001 року заявник звернувся до того ж суду з заявою про визнання підприємства «К» правонаступником підприємства «У». У зв'язку з цим він також вимагав виплати йому заборгованості із заробітної плати в сумі 1916,20 грн (яка була аналогічна сумі, вже присудженій йому рішенням суду від 1 лютого 1999 року) та інших виплат, які нібито заборгувало йому підприємство «К».

8. Перше судове засідання було призначене на 20 вересня 2001 року. Воно було відкладене у зв'язку з тим, що справа була передана іншому судді.

9. Між 21 вересня 2001 року та 20 грудня 2002 року районним судом було призначено шість судових засідань, два з яких були відкладені у зв'язку з неявкою представника підприємства-відповідача. У двох інших випадках судові засідання були відкладені у зв'язку з неявкою обох сторін. Одне судове засідання було відкладене на прохання заявника та одне — у зв'язку з тим, що суддя брав участь у розгляді іншої справи.

10. У період з 21 грудня 2002 року до 19 травня 2003 року не відбулося жодних процесуальних дій.

11. Між 20 травня 2003 року та 17 лютого 2004 року районним судом було призначено три судових засідання, два з яких були відкладені з причини відсутності представника підприємства-відповідача і одне — у зв'язку з хворобою судді.

12. Судові засідання, призначені на 18 лютого та 8 квітня 2004 року, не відбулися у зв'язку з відсутністю обох сторін. З цієї причини 8 квітня 2004 року районний суд залишив скаргу заявника без розгляду. 24 лютого 2005 року апеляційний суд Полтавської області, розглядаючи апеляційну скаргу заявника, встановив, що заявник не був належним чином викликаний до суду, скасував рішення від 8 квітня 2004 року та направив справу на новий розгляд.

13. 26 серпня 2004 року господарський суд м. Полтави ліквідував підприємство «К». Пізніше останнє було виключено з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України.

14. Протягом березня — липня 2005 року районним судом було призначено два судових засідання. Обидва не відбулися у зв'язку з неявкою представника підприємства-відповідача.

15. 30 травня 2005 року районний суд зробив запит до Державної податкової інспекції у м. Полтава щодо надання інформації про підприємство. 15 червня 2005 року районному суду було надано відповідь, що підприємство було ліквідовано.

16. У липні 2005 року після того як заявник дізнався, що підприємство «К» припинило своє існування, він звернувся

до районного суду з клопотанням про закриття провадження у справі. Відповідно 27 липня 2005 року районний суд припинив провадження у справі.

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

17. Заявник скаржився на те, що тривалість провадження у його справі була несумісною з вимогою «розумного строку», передбаченою пунктом 1 статті 6 Конвенції, в якому зазначене наступне:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру».

18. Уряд заперечив проти скарги заявника.

19. Період, який має розглядатись, почався 28 травня 2001 року та закінчився 27 липня 2005 року. Відповідно провадження тривало чотири роки та два місяці у судах двох інстанцій.

A. Щодо прийнятності

20. Суд зазначає, що скарга не є явно необґрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Далі Суд зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Отже, вона визнається прийнятною.

B. Щодо суті

21. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження повинна визначатися у світлі відповідних обставин справи та з огляду на такі критерії: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів державної влади, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП] № 30979/96, п. 43, ЄСПЛ 2000VII). Суд нагадує, що трудові спори потребують особливої ретельності (див. рішення у справі «Руотоло проти Італії» (*Ruotolo v. Italy*), 27 лютого 1992 року, Випуск А, № 230D, стор. 39, п. 17).

22. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які вирішують питання, подібні до тих, що розглядаються у цій справі (див. згадане вище рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*)).

23. Розглянувши усі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду на практику Суду з цього питання, Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку». Таким чином, у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

24. Заявник також скаржився, що оскаржувана тривалість провадження порушила його право на мирне володіння майном, яке гарантовано статтею 1 Першого протоколу.

25. Уряд заперечив цей аргумент.

26. Суд зазначив, що ця скарга пов'язана з розглянутою вище, отже вона також має бути визнана прийнятною.

27. Беручи до уваги висновки Суду за пунктом 1 статті 6 Конвенції (див. п. 23 вище), Суд вважає, що немає необхідності досліджувати, чи було порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції у цій справі (див. рішення у справі «Заньї проти Італії» (*Zanghi v. Italy*), 19 лютого 1991 року, Випуск А, № 194С, стор. 47, п. 23).

III. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

28. Заявник, крім того, скаржився за пунктом 1 статті 6 до Конвенції та за статтею 1 Першого протоколу на невиконання рішення суду від 1 лютого 1999 року.

29. Суд нагадує, що відповідальність держави за виконання судових рішень щодо фізичних осіб обмежується питаннями організації та вчинення виконавчих дій (див. ухвалу у справі «Шестаков проти Росії» (*Shestakov v. Russia*), № 48757/99, 18 червня 2002 року). Українське законодавство передбачає можливість оскарження в судах правомірності дій та бездіяльності з боку державної виконавчої служби у виконавчому провадженні та вимагати відшкодування збитків за затримки у виплаті присуджених сум (див., наприклад, ухвалу у справі «Дзізін проти України» (*Dzizin v. Ukraine*), № 1086/02, 24 червня 2003 року; ухвалу у справі «Кукта проти України» (*Kukta v. Ukraine*), № 19443/03, 22 листопада 2005 року). У цій справі заявник не звертався до національних судів зі скаргами на стверджувану бездіяльність державних виконавців.

30. Отже, ця частина заяви має бути визнана неприйнятною у зв'язку з невичерпанням національних засобів юридичного захисту відповідно до пунктів 1 та 4 статті 35 Конвенції.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

31. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

32. Заявник вимагав 1916,20 гривень відшкодування матеріальної шкоди. Він також стверджував, що зазнав моральної шкоди. Заявник залишив вирішення цього питання на розсуд Суду.

33. Уряд заперечив проти цих вимог.

34. Суд не вбачає будь-якого причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та стверджуваною матеріальною шкодою, тому відхиляє цю вимогу. З іншого боку, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 1300 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

35. Заявник не подав окремо вимог щодо відшкодування судових витрат. Відповідно Суд нічого не присуджує.

C. Пеня

36. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує скарги за пунктом 1 статті 6 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу стосовно надмірної тривалості провадження прийнятними, а решту скарг у заяві — неприйнятними.

2. Постановляє, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції через надмірну тривалість провадження.
3. Постановляє, що немає необхідності досліджувати скаргу за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції стосовно надмірної тривалості провадження.
4. Постановляє, що:
 - (a) протягом трьох місяців з дня, коли рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити заявнику 1300 (одну тисячу триста) євро відшкодування моральної шкоди плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з цієї суми. Ця сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;
 - (b) зі спливом вищезазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти.
5. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 20 травня 2010 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
(Claudia Westerdiek)
Секретар секції

Пеер ЛОРЕНЦЕН
(Peer Lorenzen)
Голова секції